ئوتتۇزىنچى دەرس

جۈملە تىپلىرى بويىچە مەشىق

I

ئۇ	ئىنگلىزچە يازالمىسىمۇ / يازالمايدىغان	بولسىمۇ، لېكىن	سۆزلىيەلەيدۇ.
	ئۇيغۇرچە سۆزلىيەلمىسىمۇ/سۆزلىيەلمەيدىغان		ئاڭلىيالايدۇ.

بۇ قېتىمقى سىناقتا	مەغلۇپ بولۇپ قالساقمۇ، ئۈمىدسىزلەنمەسلىكىمىز	كېرەك .
	مۇۋەپپەقىيەت قازانساقمۇ، مەغرۇرلانماسلىقىمىز	

II

ئا: بالىلارنىڭ مەيداندا نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردۈڭلارمۇ؟

ئە: بالىلارنىڭ مەيداندا	توپ ئويناۋاتقانلىقىنى	كۆردۇق.
	ئېگىزگە سەكرەۋاتقانلىقىنى	
	يۈگۈرۈۋاتقانلىقىنى	

ئا: كىمدىن مېنىڭ	ئىنگلىزچە ئۆگەنگەنلىكىمنى	ئاڭلىدىڭىز؟
	تىل تەكشۈرۈشكە قاتناشقانلىقىمنى	
	بىر كومپيۇتۇر ئالغانلىقىمنى	

ئە: قاھاردىن ئاڭلىدىم.

ئا: سىلەر سابىتنىڭ	ۋاسكېتبولنى ياخشى ئوينايدىغانلىقىنى	بىلەمسىلەر؟
	ناخشىنى قالتىس ئېيتىدىغانلىقىنى	
	ئەتە مەكتىپىمىزگە كېلىدىغانلىقىنى	
	ئۆگۈنلۈككە پراكتىكىغا بارىدىغانلىقىنى	

ئە: ياق بىلەيمىز.

⑤ ئۇلار كۆلگە تىكىلگىنىچە ئويلىنىپتۇ، ئەمما بىر ئامال تاپالماپتۇ.

⑥ ئۇ تۇرمە تاملىرىغا «ياشىسۇن ئەركىنلىك!» دېگەن خەتنى ئويۇپ قويۇپتۇ.

⑦ بۇرۇنقى زاماندا توشقان بىلەن پاقا مۇسابىقە قىلىشىپتۇ.

⑧ بەزى كىشلەر باشقىلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى ماختاپ، كېيگەن كىيىملىرىنى كۆز – كۆز قىلىشقا ئامراق.

⑨ بىز بىر – بىرىمىزنى مەنستمەيدىغان يامان ئادەتلەرنى تۈگىتىشىمىز كېرەك.

⑩ مەن قاسمغا نەسىھەت قىلىۋاتسام، سەمەت ماڭا ئالىيىپ قويدى.

5- تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلىڭ.

1) Benim orada olacağımı tahmin etmişmişsin.
2) Aykut hiç basketbol oynamamışmış.
3) Akşam beni ziyarete gelmişmiş.
4) Telefonun sesini duymamışmış.
5) İşlerini zamanında bitirmişmişiz.
6) Kendimin suçlu olduğunu biliyordum.
7) Haşim Türkiye'den iki gün önce gelmiş.
8) Öğrenciler ödevlerini evde unutmuşlar.
9) Polisler hırsızı yakalamışlar.
10) Ben ona çok kötü davranmışım!

بۇ ماقالىنىڭ ئانچە قىيىن ئەمەسلىكىنى بىلىمەن.

ئوڭدا ياتقان گىردە يەپتۇ، كەتمەن چاپقان جىگدە (يەپتۇ). (ئۇيغۇر خەلق ماقالى)

كۆنۈكمە

1- تۆۋەندىكى پېئىللارنى بۇيرۇق رايى قوشۇمچىسى «-غىن، -قىن، -گىن، -كىن» بىلەن تولۇقلاڭ.

ئوخشايلاشتۇر-	ئالدىنى ئال -	ئويدۇر -
ئوڭشا -	تەڭشە -	ئويغات -
تىنچلاندۇر -	كەچۈر -	جانلاندۇر -
تۈزەشتۈر -	تاشلا -	راۋانلاشتۇر -

2- تۆۋەندىكى پېئىللارنى ئۆتكەن زامان خەۋەر رايىغا ئۆزگەرتىڭ.

ئويلاندۇر-	ئىلگىرىلە-	تەمشەل -
ئوينات -	داۋاملاشتۇر-	پاراڭلاش -
جېدەللىشىپ قال -	ئۇتتۇرۇپ قوي-	قايىل بول -
چاقچاق قىل -	نەسىھەت قىل -	تەۋرەن -

3- بوش ئورۇننى تولدۇرۇڭ.

①ئۇ باشقىلارنىڭ ئالدىدا (   ) كۆز – كۆز قىلىدىكەن.

②سىڭغىزخان ئۇنىڭغا   (   ) بېرىپتۇ.

③تۇز (   ) كۆزلىرىنى (   ) ئېچىپ بېشىدىكى (   ) سىلكىشكە باشلاپتۇ.

④ئۇ كەينىگە (   ) ياتاققا (   ).

4 -تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى تۈركچىگە تەرجىمە قىلىڭ.

①ئىشىڭ ھەقىقەتەن ئوڭ كېلىپتۇ.

②ئاياللار يىگىتنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ يۈزلىرىدىن چۆمپەردىلىرىنى ئېلىشىپتۇ.

③ئۇلار ئېگىز ھەم بۈك – باراقسان بىر تۈپ دەرەخنىڭ تۈۋىگە كېلىپ ئولتۇرۇپتۇ.

④كۈنلەرنىڭ بىرىدە يولۋاس، بۆرە، تۈلكە ئۈچى ئوۋغا چىقىپ، بىر توشقان، بىر قىرغاۋۇل، بىر كېيىكنى تۇتۇپتۇ.